

Coremans, de Sjaalman van Rotterdam

Minibiografie van een anarchistisch meubelmaker

COREMANS DE RAPALJAAN.
Opkomst en ondergang van L.G.A.
Coremans en zijn Rapaille Partij
door J.L. van der Pauw, met een
bijdrage van M.P.C.M. van Schendelen
Uitgever: Ad. Donker, 108 p., f 19,50

IGOR CORNELISSEN

Wat een heerlijk boekje over deze Rotterdamse rapaljaan. Vlot en dus niet gewichtig geschreven. Een dun boekje. Eigenlijk houd ik niet van dunne boekjes omdat ik me dan meestal bekocht voel. Maar deze met liefde geschreven mini-biografie is behalve rijk en goed geïllustreerd een schoolvoorbeeld van hoe het moet.

Coremans kwam uit de anarchistische beweging en had dus de pest aan de baantjesjagers die het gewone volk slechts als stemvee zagen. Hij kwam, voor één periode, in 1923 in de Rotterdamse gemeenteraad. Hij begon direct al met een voorstel om aan de werklozen een hectoliter kolen uit te keren en vijftien gulden voor man en vrouw 'en een rijksdaalder voor elk kind onder de zestien jaar'. Hij voorspelde dat hij met zijn voorstel wel alleen zou blijven staan. Coremans bleef inderdaad vier jaar alleen staan. Aan de communisten had hij ook hevig de pest. Dat was rode terreur. Toen een mederaadslid hem vroeg waarom hij eigenlijk in de raad zat antwoordde de werkloze

meubelmaker: 'Voor mijn baantje, om jullie te controleren. Er is geen verschil tussen het abattoir en de Coolsingel, alleen, op het abattoir worden de dieren gevild en hier de gemeenschap. Ik dank u.'

Hij had 'het zootje' liever tegen zich dan met zich. Een soortgelijke beweging had in Amsterdam Bertus Zuurbier in de raad gebracht nadat de alcoholische straatfiguur en lijsttrekker Hadjememaar via een noodwetje onverkiesbaar was verklaard. Die Amsterdamse tak van het anarchistisch verzet tegen de kiesdwang was al wel beschreven. Wat in Rotterdam gebeurde (en gebeurt) zal wel altijd stiefmoederlijk worden bedeed. Ze zijn daar wel handig maar niet slim. Gelukkig dat J.L. van der Pauw nu een kleine revanche genomen heeft met deze Opkomst en ondergang van L.G.A. Coremans en zijn Rapaille Partij.

Het was natuurlijk niet allemaal echt belangrijk en een grote figuur was Coremans ook niet. Hij was wel eerlijk en ging na zijn raadslidmaatschap weer stoelen en tafels maken. Hij had klanten onder vooraanstaande Rotterdamers die dan eisten dat hij zijn naam sneed in het meubelstuk. Aan de achterkant.

Het knappe van Van der Pauw is dat hij niet in een bekende val is gelopen. Hij heeft natuurlijk veel meer materiaal vergaard over deze volksvertegenwoordiger die ook eens — zéér ontroerend — met succes opkwam voor een blind geschoten jongen van 21 jaar die in diepe armoede

De Rapaille Partijtop in café 'De Buik van Parijs'. Links: Coremans

was geraakt.

Van der Pauw heeft zijn studie echter niet opgeblazen en hem binnen de honderd pagina's gehouden. En dat dan inclusief de zes heldere bladzijden van M.P.C.M. van Schendelen, hoogleraar in de politicologie aan de Erasmus universiteit Rotterdam, die het 'type' Coremans onder de loep neemt. 'Politieke narren verdwijnen, omdat de mandarijnen van hen leren.' En ietsje verder dezelfde Van Schendelen: 'Een samenleving die het zonder de uitlaatklep van een politieke nar kan stellen, omdat er uitwegen geheel buiten de politiek om zijn, neemt haar mandarijnen nog minder serieus.' Ik vind dat een hele diepe doordenker en Rotterdams op zijn best.

Champagnekosten

Nog even iets over Coremans. Hij noemde zich, in navolging van Multatuli, de Sjaalman van Rotterdam en had zo'n doekje ook zichtbaar om zijn hals. Daarmee is het verschijnsel al prachtig gedaateerd. Of deze uit zijn interpellatieverzoek van 4 november 1924. Kon het gemeentebestuur ook vertellen hoeveel er in het jaar 1923-1924 aan champagne, wijn,

sputwater, koffie, thee, suiker, sigaren, sigaretten enz. was betaald? En tevens hoeveel het Maatschappelijk Hulpbetoon aan melk voor tuberculosen, zieken en zwakken had uitgegeven? 'Daar het eerste schandelijk hoog zal zijn en het laatste een onbeduidend bedrag, verzoek ik beleefd openbaarmaking van beide posten.' De interpellatie werd toegestaan maar B. en W. raadden tegelijk iedereen aan tegen te stemmen. Coremans kreeg slechts twee stemmen mee. De kritische benadering van de champagne en de wijn verhinderde Coremans niet om in de Korte Pannekoekstraat korte tijd een café *In de buik van Parijs* te beginnen. De naam alleen al. Ik zou er veel meer over willen lezen.

Nee, Coremans werd niet fout in de oorlog. De NSB probeerde tevergeefs hem in te palmen. Zijn drie zoons werden wegens ontduiken van de *Arbeitseinsatz* door de Duitsers opgepakt. Coremans overleed in 1952. In gewijde Roomse aarde, 'vergeten gestorven', meldde *De Maasbode*.

Ik kan het niet allemaal navertellen. Dit is nu eens een boekje om zelf te kopen en te lezen. Goed geschreven, gemakkelijk en soms ontroerend. ■